

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at lette landbrugets rentebyrde gennem refinansiering af realkreditlån m.v. i landbrugsejendomme og gennem gældssanering. Forslaget skal ses i sammenhæng med de samtidigt fremsatte forslag til

- lov om ændring af lov om realkreditinstitutter og lov om indeksregulerede realkreditlån,
- lov om ændring af lov om et finansieringsinstitut for landbrug m.v., og
- lov om ændring af forskellige skattelove.

Herudover vil der skulle gennemføres en ændring af valutabekendtgørelsen.

1. Baggrund.

Kontantværdien af landbrugets gæld steg i perioden 1978/79 til 1987/88 fra 37 mia. kr. til 92 mia. kr. Hovedparten af denne stigning vedrører lån i realkreditinstitutterne, som udgjorde knap 50 pct. i 1978/79 mod omkring 65 pct. i 1987/88. En stor del af landbrugets gæld består af højtforrentede lån, der er blevet meget byrdefulde som følge af en lavere inflation.

Landbrugets høje gæld gør erhvervet særlig sårbar over for svingninger i indkomstforholdene, og store dele af erhvervet har haft vanskeligt ved at opnå en tilstrækkelig konsolidering. Regnskabsresultaterne viser dog også, at der er store forskelle i indkomst, effektivitet og rentebyrde mellem bedrifterne.

Landbrugets indkomstforhold er præget af store udsving i driftsoverskuddet. I de sidste tre år har driftsoverskuddet været faldende og nærmer sig niveauet under krisen i 1980 og 1981. Nedgangen skyldes dog for en del midlertidige forhold, som f.eks. et dårligt høstudbytte i 1987.

2. Delrapport 1 fra udvalget vedrørende struktur, finansiering og ejerforhold i landbruget.

Landbrugsministeren nedsatte 15. december 1987 et udvalg vedrørende finansiering, struktur og ejerforhold i landbruget. Udvalget har i april 1988 afgivet

delrapport 1 vedrørende lettelse af landbrugets rentebyrde.

Det er udvalgets opfattelse, at et bidrag til genopretning af dansk landbrugs indtjeningsevne må indeholde foranstaltninger, der sigter mod at nedbringe gælden og rentebyrden, og at der på længere sigt må stræbes imod en højere selvfinansiering i dansk landbrug. Sådanne foranstaltninger må imidlertid ikke hæmme den nødvendige strukturrationalisering og bør derfor rette sig mod de bedrifter, der også på længere sigt må forventes at have økonomisk bæreevne.

Der er flere forskellige måder, hvorpå landbrugets rentebyrde kan lattes. Udvalget har koncentreret sig om en refinansieringsordning kombineret med en gældssaneringsordning, fordi man hermed opnår en mere varig løsning, som i kombination med en sanering af den yderste gæld samtidig kan nedbringe gældsbyrden.

Udvalget mener, at en ordning skal stå åben for landmænd, der kan påvise, at de efter refinansiering vil kunne skabe balance i deres økonomi. Den enkelte landmand må kunne påvise, at der efter refinansiering, eventuelt kombineret med gældssanering, er en positiv løbende opsparring. For landmænd, som ikke kan opfylde dette kriterium, vil refinansieringen kun medføre en midlertidig udskydelse af deres problemer. Disse bedrifter vil derfor ikke blive omfattet af refinansieringsordningen.

Udvalget har ikke lagt sig fast på øvrige kriterier for deltagelse i ordningen, men har som praktisk afgrænsningsregler forudsat, at ordningen forbeholdes landmænd med mindst 900 timer på bedriften om året, eller at produktionen i henhold til normal kræver en arbejdsindsats på 1.200 timer årligt af husstanden. Endvidere er det forudsat, at realkreditgælden mindst udgør 30 pct. af realkreditvurderingen. Endelig har udvalget anbefalet, at kriterier vedrørende indkomst, formue og investeringsomfang overvejes ved ordningens udformning.

For at undgå kapitalisering af støtteelementet i en refinansieringsordning anbefaler udvalget, at de subsidierede lån bortfalder ved ejerskifte og afløses af lån uden støtteelement.